

Henry Kissinger: Για να διευθετήσετε την κρίση στην Ουκρανία, ξεκινήστε από το τέλος

By Henry A. Kissinger
March 5, 2014

Ο Χένρι Α. Κίσινγκερ ήταν υπουργός Εξωτερικών από το 1973 έως το 1977.

Η δημόσια συζήτηση για την Ουκρανία έχει να κάνει με την αντιπαράθεση. Ξέρουμε όμως πού πάμε; Στη ζωή μου, έχω δει τέσσερις πολέμους να ξεκινούν με μεγάλο ενθουσιασμό και δημόσια υποστήριξη, όλοι δεν ξέραμε πώς να τελειώσουμε και από τους τρεις αποχωρήσαμε μονομερώς. Η δοκιμασία της πολιτικής είναι πώς τελειώνει, όχι πώς ξεκινά.

Πολύ συχνά το ουκρανικό ζήτημα τίθεται ως αναμέτρηση: είτε η Ουκρανία ενταχθεί στην Ανατολή είτε στη Δύση. Αλλά αν η Ουκρανία θέλει να επιβιώσει και να ευδοκιμήσει, δεν πρέπει να είναι το φυλάκιο καμίας πλευράς ενάντια στην άλλη — θα πρέπει να λειτουργεί ως γέφυρα μεταξύ τους.

Η Ρωσία πρέπει να αποδεχθεί ότι η προσπάθεια να εξαναγκάσει την Ουκρανία σε καθεστώς δορυφόρου, και έτσι να μετακινήσει ξανά τα σύνορα της Ρωσίας, θα καταδίκασε τη Μόσχα να επαναλάβει την ιστορία των αυτό-εκπληρούμενων κύκλων αμοιβαίων πιέσεων με την Ευρώπη και τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η Δύση πρέπει να καταλάβει ότι, για τη Ρωσία, η Ουκρανία δεν μπορεί ποτέ να είναι απλώς μια ξένη χώρα. Η ρωσική ιστορία ξεκίνησε σε αυτό που ονομαζόταν Kievan-Rus. Η ρωσική θρησκεία διαδόθηκε από εκεί. Η Ουκρανία ήταν μέρος της Ρωσίας για αιώνες και οι ιστορίες τους ήταν αλληλένδετες πριν από τότε. Μερικές από τις πιο σημαντικές μάχες για τη ρωσική ελευθερία, ξεκινώντας με τη Μάχη της Πολτάβα το 1709, έγιναν σε ουκρανικό έδαφος. Ο στόλος της Μαύρης Θάλασσας - το μέσο προβολής ισχύος της Ρωσίας στη Μεσόγειο - βασίζεται με μακροχρόνια μίσθωση στη Σεβαστούπολη, στην Κριμαία. Ακόμη και διάσημοι

αντιφρονούντες όπως ο Aleksandr Solzhenitsyn και ο Joseph Brodsky επέμειναν ότι η Ουκρανία ήταν αναπόσπαστο μέρος της ρωσικής ιστορίας και, μάλιστα, της Ρωσίας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να αναγνωρίσει ότι η γραφειοκρατική της διαστολή και η υποταγή του στρατηγικού στοιχείου στην εσωτερική πολιτική στη διαπραγμάτευση της σχέσης της Ουκρανίας με την Ευρώπη συνέβαλαν στη μετατροπή μιας διαπραγμάτευσης σε κρίση. Η εξωτερική πολιτική είναι η τέχνη του καθορισμού προτεραιοτήτων.

Οι Ουκρανοί είναι το καθοριστικό στοιχείο. Ζουν σε μια χώρα με πολύπλοκη ιστορία και πολύγλωσση σύνθεση. Το δυτικό τμήμα ενσωματώθηκε στη Σοβιετική Ένωση το 1939, όταν ο Στάλιν και ο Χίτλερ μοίρασαν τα λάφυρα. Η Κριμαία, το 60 τοις εκατό του πληθυσμού της οποίας είναι Ρώσοι, έγινε μέρος της Ουκρανίας μόλις το 1954, όταν ο Νικήτα Χρουστσόφ, Ουκρανός στην καταγωγή, την απένειμε ως μέρος του εορτασμού των 300 χρόνων από τη ρωσική συμφωνία με τους Κοζάκους. Η Δύση είναι σε μεγάλο βαθμό καθολική, η ανατολή σε μεγάλο βαθμό Ρώσοι Ορθόδοξοι. Η Δύση μιλάει Ουκρανικά, η ανατολή μιλάει κυρίως ρωσικά. Οποιαδήποτε προσπάθεια από τη μία πτέρυγα της Ουκρανίας να κυριαρχήσει στην άλλη —όπως ήταν το πρότυπο— θα οδηγούσε τελικά σε εμφύλιο πόλεμο ή σε διάλυση. Το να αντιμετωπίζεται η Ουκρανία ως μέρος μιας αντιπαράθεσης Ανατολής-Δύσης θα εξάλειφε για δεκαετίες κάθε προοπτική να φέρει τη Ρωσία και τη Δύση —ιδιαίτερα τη Ρωσία και την Ευρώπη— σε ένα συνεργατικό διεθνές σύστημα.

Η Ουκρανία είναι ανεξάρτητη μόνο για 23 χρόνια. Προηγουμένως βρισκόταν υπό κάποιο είδος ξένης κυριαρχίας από τον 14ο αιώνα. Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι οι ηγέτες του δεν έχουν μάθει την τέχνη του συμβιβασμού, ακόμη λιγότερο την ιστορική προοπτική. Η πολιτική της Ουκρανίας μετά την ανεξαρτησία δείχνει ξεκάθαρα ότι η ρίζα του προβλήματος βρίσκεται στις προσπάθειες των Ουκρανών πολιτικών να επιβάλουν τη θέλησή τους σε απείθαρχα μέρη της χώρας, πρώτα από τη μία φατρία και μετά από την άλλη. Αυτή είναι η ουσία της σύγκρουσης μεταξύ του Βίκτορ Γιανουκόβιτς και της κύριας πολιτικής αντιπάλου του, Γιούλια Τιμοσένκο. Εκπροσωπούν τις δύο πτέρυγες της Ουκρανίας και δεν ήταν πρόθυμοι να μοιραστούν την εξουσία. Μια σοφή πολιτική των ΗΠΑ έναντι της Ουκρανίας θα αναζητούσε έναν τρόπο για τα δύο μέρη της χώρας να συνεργαστούν μεταξύ τους. Πρέπει να επιδιώξουμε τη συμφιλίωση, όχι την κυριαρχία μιας παράταξης.

Η Ρωσία και η Δύση, και λιγότερο από όλες οι διάφορες φατρίες στην Ουκρανία, δεν έχουν ενεργήσει βάσει αυτής της αρχής. Ο καθένας έχει κάνει την κατάσταση χειρότερη. Η Ρωσία δεν θα ήταν σε θέση να επιβάλει μια στρατιωτική λύση χωρίς να απομονωθεί σε μια εποχή που πολλά από τα σύνορά της είναι ήδη επισφαλή. Για τη Δύση, η δαιμονοποίηση του Βλαντιμίρ Πούτιν δεν είναι πολιτική, είναι άλλοθι για την απουσία ενός.

Ο Πούτιν θα πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι, όποια και αν είναι τα παράπονά του, μια πολιτική στρατιωτικών επιβολών θα προκαλούσε έναν άλλο Ψυχρό Πόλεμο. Από την πλευρά τους, οι Ηνωμένες Πολιτείες πρέπει να αποφύγουν να αντιμετωπίζουν τη Ρωσία ως παρεκκλίνουσα για να διδαχθούν υπομονετικά κανόνες συμπεριφοράς που θεσπίστηκαν από την Ουάσιγκτον. Ο Πούτιν είναι ένας σοβαρός στρατηγός — στις εγκαταστάσεις της ρωσικής ιστορίας. Η κατανόηση των αξιών και της ψυχολογίας των ΗΠΑ δεν είναι τα δυνατά του. Ούτε η κατανόηση

της ρωσικής ιστορίας και ψυχολογίας ήταν ένα ισχυρό σημείο των υπευθύνων χάραξης πολιτικής των ΗΠΑ.

Οι ηγέτες όλων των πλευρών θα πρέπει να επιστρέψουν στην εξέταση των αποτελεσμάτων, όχι να ανταγωνίζονται σε στάσεις. Εδώ είναι η ιδέα μου για ένα αποτέλεσμα συμβατό με τις αξίες και τα συμφέροντα ασφάλειας όλων των πλευρών:

1. Η Ουκρανία πρέπει να έχει το δικαίωμα να επιλέγει ελεύθερα τις οικονομικές και πολιτικές ενώσεις της, συμπεριλαμβανομένης της Ευρώπης.

2. Η Ουκρανία δεν πρέπει να ενταχθεί στο ΝΑΤΟ, μια θέση που πήρα πριν από επτά χρόνια, όταν εμφανίστηκε για τελευταία φορά.

3. Η Ουκρανία πρέπει να είναι ελεύθερη να δημιουργήσει οποιαδήποτε κυβέρνηση συμβατή με την εκφρασμένη βούληση του λαού της. Οι σοφοί Ουκρανοί ηγέτες θα επέλεγαν τότε μια πολιτική συμφιλίωσης μεταξύ των διαφόρων περιοχών της χώρας τους (Σημείωση δική μου. Τους δόθηκε ευκαιρία με την συμφωνία του Μίνσκ, ο ανόητος Ζελένσκι την παραβίασε). Σε διεθνές επίπεδο, θα πρέπει να ακολουθούν μια στάση παρόμοια με αυτή της Φινλανδίας. Αυτό το έθνος δεν αφήνει καμία αμφιβολία για τη σκληρή ανεξαρτησία του και συνεργάζεται με τη Δύση στους περισσότερους τομείς, αλλά αποφεύγει προσεκτικά τη θεσμική εχθρότητα προς τη Ρωσία (ο ανόητος Ζελένσκι δεν το έκανε και οι εξ ίσου ανόητοι Δημοκρατικοί στις ΗΠΑ το υποδαύλιζαν).

4. Είναι ασυμβίβαστο με τους κανόνες της υπάρχουσας παγκόσμιας τάξης, η Ρωσία να προσαρτήσει την Κριμαία. Ωστόσο, θα πρέπει να είναι δυνατό να τεθεί η σχέση της Κριμαίας με την Ουκρανία σε λιγότερο δύσκολη βάση. Για τον σκοπό αυτό, η Ρωσία θα αναγνωρίσει την κυριαρχία της Ουκρανίας στην Κριμαία. Η Ουκρανία θα πρέπει να ενισχύσει την αυτονομία της Κριμαίας στις εκλογές που θα πραγματοποιηθούν παρουσία διεθνών παρατηρητών (Η Ουκρανία δεν το έκανε, αναγκάζοντας την Ρωσία να αντιδράσει). Η διαδικασία θα περιλαμβάνει την άρση τυχόν ασαφειών σχετικά με το καθεστώς του στόλου της Μαύρης Θάλασσας στη Σεβαστούπολη.

Αυτά είναι αρχές, όχι συνταγές. Οι άνθρωποι που είναι εξοικειωμένοι με την περιοχή θα γνωρίζουν ότι δεν θα είναι όλοι απολαυστικοί για όλα τα μέρη. Το τεστ δεν είναι η απόλυτη ικανοποίηση αλλά η ισορροπημένη δυσαρέσκεια. Εάν δεν επιτευχθεί κάποια λύση που βασίζεται σε αυτά ή σε συγκρίσιμα στοιχεία, η στροφή προς την αντιπαράθεση θα επιταχυνθεί. Η ώρα για αυτό θα έρθει αρκετά σύντομα.(Σοφή προφητεία του μαέστρου της πολιτικής, που δυστυχώς επαληθεύθηκε)